

ISCED 5 - Terciární vzdělání - první stupeň

Základní pravidla

Do této úrovně se zařazují terciární programy, které mají vzdělávací obsah vyšší úrovně než programy úrovně ISCED 3 a ISCED 4. Vstup do těchto programů obvykle vyžaduje úspěšné dokončení úrovně ISCED 3A nebo ISCED 3B nebo podobnou kvalifikaci na úrovni ISCED 4A nebo ISCED 4B.

Úroveň ISCED 5 zahrnuje rovněž všechny programy vědecké přípravy, které nejsou součástí doktorského studia, jako jsou všechny typy magisterských programů.

V některých zemích se studenti, kteří začínají studovat na terciární úrovni, mohou zapsat přímo ke studiu pro získání vědecké kvalifikace. V takovém případě musí být ta část programu, která se zaměřuje na vysoce kvalifikovanou vědeckou přípravu, klasifikována jako úroveň ISCED 6 a počáteční roky jako úroveň ISCED 5.

Do této úrovně lze zařadit i programy vzdělávání dospělých, které jsou svým obsahem shodné s programy ISCED 5.

Klasifikační hlediska

Pro definování úrovně ISCED 5 platí tato hlediska:

- obvyklým minimálním požadavkem pro vstup na tuto úroveň je úspěšné dokončení úrovně ISCED 3A nebo ISCED 3B nebo úrovně ISCED 4A nebo ISCED 4B,
- programy úrovně ISCED 5 nevedou přímo k udělení vědecké kvalifikace (úroveň ISCED 6),
- tyto programy musí mít úhrnnou teoretickou dobu trvání alespoň 2 roky od počátku úrovně ISCED 5.

Doplňková hlediska

Pro další rozdělení úrovně ISCED 5 je zapotřebí tří doplňkových hledisek:

- typ programů,
- úhrnná teoretická doba trvání,
- umístění programu ve struktuře diplomů a kvalifikačních osvědčení.

Typ programů

Rozlišují se dva hlavní typy programů terciární úrovně vzdělávání:

Teoreticky orientované

jsou programy, poskytující dostatečnou kvalifikaci pro přístup k vědeckým programům (např. historie, filozofie, matematika atd.) a k profesím s vysokými kvalifikačními požadavky (např. lékařství, zubní lékařství, architektura atd.). Obvykle jde o dlouhodobé programy, kde minimální úhrnná teoretická doba trvání na terciární úrovni činí tři roky ekvivalentu prezenčního studia, třebaže je pro ně typické, že trvají 4 nebo více let. Nejčastěji jsou zařazovány do úrovně ISCED 5A.

Odborně či profesně orientované

programy poskytují specifickou kvalifikaci pro určitou profesi. Obsah těchto programů je orientován prakticky, je specializován na určité povolání a má účastníkům zprostředkovat praktické dovednosti a znalosti nutné pro výkon příslušného povolání nebo řemesla nebo skupiny povolání nebo řemesel. Úspěšné zakončení těchto programů poskytuje absolventovi kvalifikaci uznávanou trhem práce, neumožňuje však přímý přístup ke studijním programům vědecky zaměřeným. Kvalifikace odpovídající takovému programu se obvykle získávají kratším studiem. Tyto programy jsou nejčastěji zařazovány do úrovně ISCED 5B.

Úhrnná teoretická doba trvání

Úhrnná teoretická doba trvání programů počátečního vzdělávání na terciární úrovni odpovídá ekvivalentu prezenčního studia těchto programů od počátku úrovně ISCED 5.

Struktura diplomů a kvalifikačních osvědčení

Toto hledisko umožňuje třídit kvalifikace jak úrovně ISCED 5A, tak i ISCED 5B podle jejich pozice v kvalifikační struktuře terciárního vzdělávání příslušné země.

Pokud jsou teoreticky zaměřené programy strukturovány a poskytují několik následných diplomů, umožňuje přímý vstup do úrovně ISCED 6 teprve poslední kvalifikace. Všechny předchozí programy jsou zařazovány do úrovně ISCED 5A.

Kombinace doplňkových hledisek pro ISCED 5

Programy úrovně ISCED 5	Typ programů	Struktura diplomů a kvalifikačních osvědčení	Teoretická úhrnná doba trvání studia na terciární úrovni (roky)		
			2 až < 3	3 až < 6	6 a více
ISCED 5A	Programy umožňující vstup na úroveň ISCED 6, zaměřené více teoreticky	První diplom			
		Druhý a další diplom			
		Vědecká příprava			
ISCED 5B	Přímý vstup na trh práce, zaměřené více prakticky	První osvědčení			
		Druhé osvědčení			

Příklady vzdělávacích programů zařazených v ISCED 5 v České republice:

- 5A bakalářské studium koncipované jako předstupeň magisterského studia
- 5A navazující magisterské studium
- 5A magisterské studium
- 5A absolventi magisterských studijních programů kteří absolvovali další vzdělávání poskytované vysokou školou nesměřující k udělení titulu
- 5B absolventi bakalářských studijních programů, nebo absolventi VOŠ, kteří absolvovali další vzdělávání poskytované vysokou školou nesměřující k udělení titulu
- 5B studium na vyšší odborné škole
- 5B bývalé pomaturitní studium specializační
- 5B bývalé pomaturitní studium inovační
- 5B experimentální vyšší studium na středních odborných školách
- 5B poslední dva ročníky konzervatoře a speciální konzervatoře
- 5B bakalářské studium koncipované jako konečné
- 5B vzdělávání absolventů středních škol organizované vysokou školou v délce 2 - 3 roky (nesměřující k udělení titulu)